

MES GINAME TUOS, KURIE GINA IR SAUGO KITUS!

NPPSS
NACIONALINIS
PAREIGŪNŲ
PROFESINIŲ
SĄJUNGŲ
SUSIVENIJIMAS

NPPSS naujienos

2010 m. kovo 22 d. Nr. 1

<http://www.pareigunai.lt/>

Sveiki,

„NPPSS naujienos“ - naujienlaiškis, kurį gausite ne periodiškai. Nusprendėme, kad aktualiausias ir svarbiausias žinios turi Jus pasiekti nedelsiant. Dažniausiai tai bus viena labai svarbi žinia, pranešimas ar aktualija. Tačiau šis nauji-enlaiškis nepakeis elektroninio periodinio leidinio „Pareigūnai.lt“, jį gausite kartą per mėnesį, iš viso 10 numerių per metus.

Konstitucinio teismo nutarimas nevykdomas

Šiuo metu daugumai pareigūnams aktualu, kaip išspręs negauto darbo užmokesčio dėl taikyto bendro priedų ir priemokų sumos apribojimo (suma negali viršyti 70 proc. pareiginės algos) atgavimo klausimas. NPPSS duomenimis, visos valstybės mastu ši skola sudaro apie 8 mln. Lt (apie 4700 pareigūnų). Apmaudu, jog teisinėje valstybėje ilgą laiką pareigūnams buvo neteisingai atlyginama už darbą. Nors 2009 m. gruodžio 11 d. LR Konstitucinis Teismas nutarimu pripažino įstatyme, pagal kurį būtų buvę galima teisingai atlyginti už atliktą darbą, teisinio reguliavimo nebuvimą prieštaraujanti Konstitucijai, tačiau iki šiol jis nevykdomas.

Supriešinama pareigūnų bendruomenė

Vyriausybė, užuot ieškojusi bendrų su pareigūnų bendruomene sprendimų, nusprendė ginčą spręsti teisiniu keliu. Toks politinis sprendimas, o tiksliau joks sprendimo nebuvimas, manome, yra žalingas, kadangi teismai, pareigūnai, taip pat valstybė apsunkinami papildomai: pareigūnams užkraunama teismo išlaidų našta, teismams – dar daugiau bylų.

Šalyje jau yra buvę atvejų, kai valstybė pripažino skolą, pvz. teisėjams, ir ją gražino, todėl logiška pasinaudoti jau esama patirtimi, o ne kurti naujus mechanizmus. Dabar kadangi nepriimtas politinis sprendimas, tiesos reikia ieškoti teismuose, kad būtų priteista skola. Situacija labai komplikuoja, nes centrinės institucijos, kurios turėtų atstovauti

Dilema: teistis su valstybe ar su įstaiga, kurioje dirbate?

pareigūnus, priverstos neigti skolą ir atstovauti valstybės interesus. Tuo tarpu įstaigose yra eskaluojama, kad jeigu kažkuriems pareigūnams bus priteista sumokėti skolą, nukentės kiti pareigūnai, nes dėl deficitinio finansavimo, trūkstant lėšų teks dar labiau susiveržti diržus, daugiau dienų eiti nemokamų atostogų ir pan. Tokiu būdu bandoma suformuoti nuomonę, kad kreiptis į teismą nereikia ir taip supriešinama pareigūnų bendruomenė. Taip sudaromas įspūdis, kad situacija be išeiities. Vis dėlto, išeitis buvo: įvertinant sunkią valstybės ekonominę padėtį buvo galima tartis su Vyriausybės atstovais dėl skolos gražinimo terminų nukėlimo.

Teismų sprendimų dar nėra

Kol nebuvo priimtas Konstitucinio Teismo nutarimas, buvo kreipiamasi į šalies apygardos administracinius teismus dėl negauto darbo užmokesčio dalies priteisimo iš Lietuvos Respublikos valstybės, tuo pačiu patraukiant atsakovu ir instituciją, kaip tiesiogiai neišmokėjusią pareigūnui darbo užmokesčio dalies. Šios bylos teismuose yra tęsiamos ir nagrinėjamos. Iki šiol nėra jokio dėl šių ginčų įsigaliojusio teismo sprendimo, nes pirmosios instancijos teismų sprendimai, kuriais priteisiama skola (negautas darbo užmokesčio) iš atitinkamos įstaigos (kaip tiesioginio darbdavio), yra apskūsti apeliacine tvarka Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Taigi, tik pastarasis pasisakys ir suformuos teismų praktiką dėl šios situacijos teismo įvertinimo.

Žala pareigūnams dėl Seimo neteisėtų aktų

NPPSS teisininkai analizuodami situaciją išvelgia galimas grėsmes,

jog siekiant negauto darbo užmokesčio priteisimo teismai situaciją gali įvertinti formaliai tuo aspektu, kad valstybės, kuri, mūsų nuomone, yra vienintelė „įgali“ pakelti šią skolos našta institucija, ir pareigūno nesieja jokie tiesioginiai darbo (tarnybos) santykiai, nors valstybė yra laikytina valstybės tarnautojų darbdaviu (2004m. gruodžio 13 d. KT nutarimo konstatuojamoji dalis, III skirsnis, 11 punktą), todėl šią pareigą gali „užkrauti“ tik įstaigai. Todėl, pasikonsultavus su kitais teisininkais ir gerbiamu advokatu K.Čilinskiu, buvo nuspręsta formuoti naują teisinį precedentą dėl valstybės atsakomybės atlyginti pareigūnui patirtą žalą dėl negauto darbo užmokesčio. Su naujais, po Konstitucinio Teismo nutarimo, pareigūnų skundais yra kreipiamasi į bendrosios kompetencijos teismus, ir **prašoma Valstybės atlyginti dėl Seimo neteisėtų aktų patirtą žalą**. Manome, jog dėl neteisėto teisinio reguliavimo yra pirmiausia Seimo, o ne darbdavio neteisėti veiksmai. Taigi, teismai šiose bylose vertins politinės valios –

Seimo aktų teisėtumą.

SVARBU: Sprendžiant šį klausimą, pareigūnas turi galimybę rinktis vieną iš dviejų galimybių: 1) reikalauti iš darbdavio (bendrajai prasme valstybės) negauto darbo užmokesčio, arba 2) reikalauti iš valstybės Seimo atlyginimo dėl neteisėto Seimo sprendimo nėra nei vienu, nei kitu atveju, todėl neišku kaip teismai įvertins ir išspręs šį ginčą. Todėl neišku kaip bylos baigsis vienu ar kitu atveju.

Kadangi šis klausimas susijęs su kiekvieno Jūsų asmeninėmis lėšomis ir turiniais interesais, kiekvienas turėtų mėtė apsispręsti kokiu būdu sieksite prisiteisti negautą darbo užmokesčių. Profesinė sąjunga gali tik suteikti būtiną teisinę pagalbą, o ne nuspręsti už Jus. Apsisprendę informuokite mus.

Primerkt, kad jeigu norite kreiptis į teismą dėl negauto darbo užmokesčio, pirmiausia turite gauti duomenis (pažymą) apie dėl taikyto ribojimo neišmokėtas darbo užmokesčio sumas. Įstaigos vadovui turite pateikti prašymą pažymai gauti (prašymo blanką rasite interneto svetainėje www.pareigunai.lt). Atkreipiame dėmesį, jog nuo 2009-01-01 pakeitus teisini reguliavimą šio ribojimo neliko, o prašyti priteisti sumas galima tik už trejus metus nuo kreipimosi į teisma dienos. Taigi, jeigu kreipiatės į teismą 2010-03-01, galite prašyti priteisti negauto darbo užmokesčio sumų (žalos) tik nuo 2007-03-01 iki 2009-01-01.

Skundo pateikimas teismui

Pagal įstaigos pateiktą pažymą parengiamas prašymas (skundas), kurį pareiškėjas pasirašo, prideda pažymą ir pateikia (išsiunčia registruotu paštu arba pristato) į atitinkamą teismą, atsižvelgiant kokiu pagrindu nusprendžia reikalauti negauto darbo užmokesčio sugražinimo. Pažymėtina, kad kreipiantis į bendrosios kompetencijos teismus (dėl žalos atlyginimo) turi būti sumokėtas žyminis mokeskis, kurį, esant palankiam teismo sprendimui, yra galimybė susigrąžinti. Tačiau kreipiantis į administracinius teismus dėl negauto darbo užmokesčio priteisimo žyminio mokesčio mokėti nereikia.

Kadangi profesinės sąjungos nariams visą būtiną teisinę pagalbą suteikia ir teisme atstovauja įgaluoti profesinės sąjungos teisininkai, kilus neišskumams, dėl išsamesnės konsultacijos, informacijos ir teisinės pagalbos maloniai prašome kreiptis į NPPSS teisininkus: Tel. 8 (5) 2716118, 8 671 98974 e-mail: info@pareigunai.lt V. Mykolaičio-Putino g, 5 (II aukštas), Vilnius